

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของเนื้อหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านอุตสาหกรรม เกษตรกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมเป็นการพัฒนาที่ให้ผลตอบแทนมากและเร็ว จึงมีการพยายามใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ไม่ว่าจะเป็นเครื่องจักรกล หรือสารเคมี หรือสารวัตถุระเบิดที่จะช่วยพัฒนาให้อุตสาหกรรมเจริญก้าวหน้าขึ้นโดยเร็ว เมื่อประเทศไทยยังไม่มีความสามารถพอที่จะผลิตผลิตภัณฑ์เหล่านี้เองแม้จะมีวัตถุดิบเอง ทางออกก็คือต้องมีการซื้อหรือนำเข้ามาจากต่างประเทศซึ่งผลิตภัณฑ์มีอันตรายต่อมนุษย์ สัตว์ พืช และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ความเสียหายเกิดขึ้น เพราะผลิตภัณฑ์เหล่านี้ จะส่งผลให้เกิดความเสียหายรุนแรงมากกว่าความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นในกรณีอื่น เพราะจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา ความเสียหายที่เกิดขึ้น มักเป็นความเสียหายที่เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตต่อคนเป็นจำนวนมาก ยกตัวอย่าง เหตุการณ์แก๊สระเบิดที่ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ พ.ศ. 2533 มีผู้เสียชีวิต 57 คน บาดเจ็บประมาณ 100 คน พ.ศ. 2534 รถยนต์บรรทุกแก๊สระเบิด อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีผู้เสียชีวิต 172 คน บาดเจ็บ 110 คน และในปีเดียวกันเกิดเพลิงไหม้คลังเก็บสินค้าอันตราย ของการทำเรือแห่งประเทศไทย มีผู้เสียชีวิต 6 คน บาดเจ็บ 16 คน ทั้งนี้ยังไม่รวมถึงความเสียหายที่มีต่อทรัพย์สินอื่นๆ เช่น ความเสียหายต่อบ้านเรือน รถยนต์ และการทพพลาพในภายหลังของผู้เสียหาย เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

กฎหมายที่คุ้มครองวัตถุอันตรายมีอยู่หลายฉบับด้วยกัน แต่มีเพียงฉบับเดียวเท่านั้นที่จะนำมาใช้เป็นหลักเพื่อป้องกันอันตรายเมื่อเกิดความเสียหายขึ้น นั่นคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ลักษณะละเมิด ซึ่งในหลายๆ ประเทศรวมทั้งประเทศไทยก็ได้ใช้หลักละเมิดเป็น

หลักกฎหมายในการพิจารณาความรับผิดซึ่งทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในเรื่องของภาระพิสูจน์อีกทั้งหลักความรับผิดตามกฎหมายลักษณะละเมิด จำเลยจะรับผิดก็ต่อเมื่อเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่อซึ่งไม่ใช่เป็นความรับผิดเด็ดขาด แม้ว่าในมาตรา 437 เองมีแนวโน้มให้หลักความรับผิดเด็ดขาด แต่ก็ปรากฏจากคำพิพากษาหลายเรื่องที่ใช้หลักของมาตรา 420 และมาตรา 437 ปนกัน จนกระทั่งในที่สุดได้มีการตรา พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เพื่อให้เป็นกฎหมายที่สมบูรณ์คุ้มครองผู้เสียหาย โดยจากบทที่ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวได้แสดงให้เห็นเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับนี้ว่าให้ใช้หลักความรับผิดเด็ดขาด พร้อมทั้งยังกำหนดหน้าที่และความรับผิดทางแพ่งไว้ต่างหาก ผู้เขียนจึงประสงค์จะทำการวิจัยว่า กฎหมายทั้งสองฉบับ คือ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 437 วรรค 2 ว่าด้วยทรัพย์สินอันตราย และพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เป็นกฎหมายที่มีความสอดคล้องกัน หรือเสริมซึ่งกันและกัน หรือขัดกันอย่างไรหรือไม่ในแง่ของการใช้กฎหมาย เพื่อยังผลให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ได้รับความเสียหาย ผู้ใช้กฎหมาย และให้เกิดความก้าวหน้าต่อกฎหมายของประเทศไทยต่อไปด้วย

วิธีการศึกษาวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการค้นคว้าโดยการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาหลักกฎหมาย แนวการพัฒนาของกฎหมาย เปรียบเทียบกฎหมายระหว่าง ปพพ. มาตรา 437 วรรคสอง และ พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และคำพิพากษาของศาลประเทศไทย รวมทั้งหลักของต่างประเทศเช่น สหรัฐอเมริกา อังกฤษ เยอรมัน ฝรั่งเศส เพื่อที่จะได้นำแนวความคิดที่ได้มา เสนอแนะ เพื่อพัฒนาปรับปรุงกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย และคุ้มครองผู้เสียหาย ให้ได้รับความยุติธรรมเทียบเท่านานาชาติประเทศ

ขอบเขตของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะได้วิจัยถึงปัญหาต่างๆ โดยมีลำดับดังนี้

1. หลักความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) ใช้ในความรับผิดในความเสียหายอันเกิดจากทรัพย์สิน โดยกฎหมายต่างประเทศมีหลักอย่างไรทั้งใน Common Law และ Civil

Law หลักความรับผิดเด็ดขาด (Strict Liability) ต่างจากหลักละเมิดธรรมดาอย่างไร และนอกจากนั้น "หลักความรับผิดโดยสมบูรณ์" (Absolute Liability) แตกต่างจากหลัก Strict Liability อย่างไร

2. ศึกษาถึงหลักละเมิดของไทย ในเรื่องทรัพย์สินตราขาย โดยศึกษาถึงหลักเกณฑ์และที่มาของมาตรา 437 รวมทั้งการใช้กฎหมาย ศึกษาถึงหลักเกณฑ์ของ พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และทำการเปรียบเทียบกฎหมายระหว่าง ปพพ. มาตรา 437 วรรคสอง และ พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ในเรื่องบุคคลที่ต้องรับผิด ทรัพย์สินที่เป็นเหตุเกิดความเสียหาย เหตุยกเว้นความรับผิด อายุความของการใช้สิทธิเรียกร้องค่าเสียหาย

3. การดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลเมื่อเกิดความเสียหายจาก ปพพ. มาตรา 437 วรรคสอง และ พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ในเรื่องการบรรยายฟ้อง หน้าที่นำสืบและภาระพิสูจน์ สิทธิเรียกร้องค่าเสียหายของกฎหมายทั้งสองฉบับ โดยให้ศาลเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการพิจารณาเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้ทราบถึงหลักกฎหมายที่นำมาปรับใช้ในคดีที่มีการเรียกร้องให้มีความรับผิดทางแพ่งซึ่งเป็นความเสียหายอันเกิดจากทรัพย์สินตราขาย ตาม ปพพ. มาตรา 437 วรรคสอง และความเสียหายเกิดจากวัตถุอันตรายตาม พรบ. วัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ เอื้อประโยชน์อย่างไรต่อผู้เสียหาย

2. ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจถึงมาตรการในการควบคุมวัตถุอันตรายและโทษที่จะได้รับต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในทางแพ่งและอาญาของผู้ประกอบการอาทิ ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก ผู้มีไว้ในครอบครอง

3. จะเป็นเอกสารที่มีส่วนกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับทรัพย์สินตราขายหรือวัตถุอันตรายต่อไปในเรื่องของการขัดกันในปัญหาต่างๆ ที่มีอยู่หรือจะเกิดขึ้นต่อไปทั้งในทางทฤษฎีและปฏิบัติ